

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ๑) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้ศึกษาจะนำเสนอสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

นิสิตหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๐ มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๐ ส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑๐ มีเกรดเฉลี่ยสะสม ๒.๕๑-๓.๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๑๐

๕.๑.๒ สรุปผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ

๑) นิสิตหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๗$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๒$) ด้านการจัดการการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๗$) ด้านการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๗$) ด้านการใช้สื่อการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๓$) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๑$) ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๙$)

๕.๑.๓ สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ

๑) โดยภาพรวม:- นิสิตหน่วยวิทยบริการคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐมที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒) ด้านหลักสูตร :- นิสิตหน่วยวิทยบริการคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน นิสิตชั้นปี ๒ มีความพึงพอใจ แตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ ๓ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระหว่าง ๒.๐๑ – ๒.๕๐ มีความพึงพอใจ แตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระหว่าง ๓.๐๑ – ๓.๕๐ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระหว่าง ๒.๕๑ – ๓.๐๐ มีความพึงพอใจ แตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระหว่าง ๓.๐๑ – ๓.๕๐ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระหว่าง ๓.๐๑ – ๓.๕๐ มีความพึงพอใจ แตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระหว่าง ๓.๕๑ – ๔.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนผู้ที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

๓) ด้านการจัดการการเรียนการสอน :- นิสิตหน่วยวิทยบริการคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวัดสามพรานจังหวัดนครปฐมที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๔) ด้านการจัดกิจกรรม :- นิสิตหน่วยวิทยบริการคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวัดสามพรานจังหวัดนครปฐมที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๕) ด้านการใช้สื่อการสอน :- นิสิตหน่วยวิทยบริการคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวัดสามพรานจังหวัดนครปฐมที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๖) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา:- นิสิตหน่วยวิทยบริการคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพรานจังหวัดนครปฐมที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๗) ด้านการวัดผลและประเมินผล :- นิสิตหน่วยวิทยบริการคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐมที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน นิสิตชั้นปีที่ ๒ มีความพึงพอใจแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ ๓ นิสิตชั้นปีที่ ๓ มีความพึงพอใจแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ ๔ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนผู้ที่มี อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๔ สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ

๑) ด้านหลักสูตร ไม่พบปัญหาและอุปสรรค

๒) ด้านการจัดการการเรียนการสอน พบปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ตารางเรียน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ควรมีการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ตารางเรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงผ่านหัวหน้าห้อง และเว็บไซต์, อุปกรณ์การสอนบางอย่างมีการชำรุด ควรมีการตรวจเช็คอุปกรณ์เป็นประจำ

๓) ด้านการจัดกิจกรรม พบปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมด้านการกีฬายังมีน้อย ควรมีกิจกรรมด้านการกีฬาระหว่างส่วนกลาง วิทยาลัยเขต ห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างนิสิต, มีการจัดกิจกรรมเพื่อจัดแสดง และนำเสนอผลงานนิสิตยังมีน้อย ควรมีพื้นที่ในการนำเสนอผลงานนิสิตหรือควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อนำเสนอผลงานนิสิตระหว่างส่วนกลาง วิทยาลัยเขต ห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์,การจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อการเรียนรู้ยังมีน้อย ควรมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อเพิ่มทักษะ การเรียนรู้และเปิดโลกทัศน์ให้นิสิต และควรมีกิจกรรมที่จะนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในห้องเรียนไปใช้กับสถานการณ์จริงให้มาก, ในการจัดกิจกรรมในบางครั้งจัดในช่วงเวลาที่นิสิตไม่สามารถมาร่วมได้ เช่น ตรงกับเวลาทำงานของนิสิต ควรมีการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกับนิสิต ในการจัดกิจกรรมทุกครั้งเพื่อให้เกิดความพร้อมเพียงกัน

๔) ด้านการใช้สื่อการสอน พบปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ หนังสือใช้ประกอบการเรียนยังมีไม่มาก ควรจัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้น (ปัจจุบันได้มีการติดตั้งระบบสืบค้นที่สามารถสืบค้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้มากมายถึง ๒ ล้านเล่ม)

๕) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ มีการจัดนิเทศระหว่างนิสิตกับอาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่ และนิสิตด้วยกันเองยังมีน้อย ควรมีการจัดนิเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาระหว่างนิสิตกับอาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่ และนิสิตด้วยกันเองหรือจัดกิจกรรมถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง , ขาดการประสานงานในการเตรียมความพร้อม ควรมีการประชุมร่วมกับนิสิตในการจัดกิจกรรมทุกครั้งเพื่อให้เกิดความพร้อม ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมหรือมีการประชาสัมพันธ์และประสานงานกับนิสิตที่เป็นหัวหน้าห้อง

๕) ด้านการวัดผลและประเมินผล พบปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ คือ การประกาศผลสอบมีความล่าช้าในบางรายวิชา ควรมีการแจ้งผลการศึกษา ทั้งทางเว็บไซต์และบอร์ดประจำหน่วย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาพบว่า นิสิตหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อาจเป็นเพราะว่าผู้หญิงมีความอ่อนโยนมากกว่าผู้ชายจึงทำให้มีความต้องการศึกษาในสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา นิสิตส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปีซึ่งเป็นวัยที่มุ่งมั่นทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ เพื่อที่จะนำไปประกอบอาชีพการงานที่ตนเองสนใจหรือช่วยเหลือสังคม เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับ ๒.๕๑-๓.๐๐ ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจัยด้านการใช้สื่อการสอนยังไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนซึ่งได้สรุปไว้ในหัวข้อที่ผ่านมา จึงควรมีการปรับปรุงด้านการใช้สื่อการสอนให้มากเพื่อที่จะให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและศักยภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๒.๒ อภิปรายผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงาน

วิชาการ

จากการศึกษาพบว่าระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาที่เรียนนั้นมีความเป็นมาตรฐานด้านการศึกษาและหลักสูตรมุ่งพัฒนาความรู้ ความสามารถ ในการพัฒนาทักษะทางความคิด จึงทำให้นิสิตมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาที่เรียนอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวภาคย์ ณะนาวานุกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต๑ ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต๑ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๒. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต๑จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวมพบว่าขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันมีสภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่าง เมื่อพิจารณาความแตกต่างตามขนาดของโรงเรียน ๔ ขนาดพบว่า ๑. โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ๒. โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ๓. โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่^๑

ระดับความพึงพอใจด้านการจัดการการเรียนการสอน อยู่ในระดับ มาก อาจมีผลมาจากผู้สอนมีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการสอนเพื่อให้ นิสิตมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมวงษ์ แผลงประสพโชค เดช บุญประจักษ์ ปรีชา จันทกล้า^๒ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้วยชุดฝึกอุปกรณ์เครื่องสำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา ที่มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในระดับต่าง การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้ชุดฝึกอุปกรณ์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ความรู้มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ต่ำ เพื่อศึกษาว่าการใช้ชุดฝึกอุปกรณ์จะพัฒนาความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนเหล่านั้นได้จำนวนมากน้อยเพียงใด และศึกษาเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี นครนายก ปราจีนบุรี และกรุงเทพมหานครที่มีผลการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ระดับชาติในระดับต่าง กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงหมู่เรียนที่ความรู้มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ต่างจาก ๓๗ โรงเรียนได้จำนวน ๑๘๓ หมู่เรียน

^๑ เสาวภาคย์ ณะนาวานุกุล, “สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต๑”, ภาคนิพนธ์ค.ม, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, ๒๕๕๐), หน้า ๙๗.

^๒ สมวงษ์ แผลงประสพโชคเดช บุญประจักษ์๒ ปรีชา จันทกล้า, ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้วยชุดฝึกอุปกรณ์เครื่องสำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา ที่มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในระดับต่าง, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ๒๕๕๓), หน้า ๑.

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แบบสำรวจความคิดเห็นของครูผู้ใช้ชุดฝึก แบบทดสอบวัดความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ แบบวัดเจตคติต่อคณิตศาสตร์ และชุดฝึกอุปกรณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน ๖ เล่ม ระดับชั้นละ ๑ เล่ม แต่ละเล่มมี ๖๐ ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย คณิตเลขเร็ว โจทย์ปัญหา และเขาวงกตปัญญาด้านคณิตศาสตร์ ใช้เวลาฝึกชุดละ ๕-๑๐ นาที

ผลการวิจัยพบว่า ๑) มี ๑๐๕ หมู่เรียนที่มีความรู้พื้นฐานเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ของคะแนนเต็ม จากทั้งหมด ๑๘๓ หมู่เรียนคิดเป็นร้อยละ ๕๗.๓๘ ของจำนวนหมู่เรียนทั้งหมด และพบว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, ๒ และ ๓ มีจำนวนมากกว่าร้อยละ ๗๐ ของจำนวนหมู่เรียนในระดับมีความรู้พื้นฐานผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ของคะแนนเต็ม ๒) มี ๑๔๑ หมู่เรียนมีเจตคติในระดับดี คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐๔ ของจำนวนหมู่เรียนทั้งหมด ๓) ผลการสำรวจความคิดเห็นของครู พบว่าครูพอใจในการใช้ชุดฝึกอุปกรณ์ในระดับมาก เนื้อหาในชุดฝึกเหมาะสมมาก เวลาในการทำชุดละ ๑๐ นาทีมีความเหมาะสมปานกลาง ชุดฝึกมีวิธีการและมีเทคนิคใหม่ๆ ชุดฝึกทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นมาก นักเรียนสนใจหาชุดฝึกมาก ข้อควรปรับปรุงในชุดฝึกมีน้อย ๔) ปัญหาการใช้ชุดฝึกพบว่านักเรียนทำไม่ต่อเนื่อง อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ชอบคิด คิดช้า ใช้เวลาคิดมาก ขาดความรอบคอบ วิเคราะห์โจทย์ไม่ได้ แอบดูเฉลย ครูขาดความรู้ ครูคิดโจทย์ไม่ได้ ครูไม่มีเวลาเฉลยข้อยาก ชุดฝึกมีภาพบางข้อไม่ชัดเจน ตัวหนังสือมีขนาดเล็ก โจทย์บางข้อยาก

ด้านการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ มาก อาจมีผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ วงศ์สุนทร ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชนพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ระดับความพึงพอใจ ด้านการใช้สื่อการสอน อยู่ในระดับ มาก อาจมีผลมาจากสื่อการสอนก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ดังผลงานวิจัยของ สุพัตร ใจฟู ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการในโรงเรียนร่วมพัฒนา การใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูมีเหตุผลที่จำเป็นที่สุดในการใช้สื่อการเรียนการสอนสำหรับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นทักษะกระบวนการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการต่าง ๆ สื่อที่ใช้ คือ หนังสือแบบเรียน รองลงมาเป็นสื่อประเภทโสตทัศนศึกษา สื่อที่ใช้จะมีลักษณะเช่นเดียวกับสื่อการสอนทั่วไป การที่จะเลือกเอาสื่อใดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะใช้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นตัวกำหนด และจะใช้สื่อให้สอดคล้องเหมาะสม กับสภาพของผู้เรียน ลักษณะการใช้สื่อส่วนใหญ่จะใช้เพื่อกระตุ้น ยั่วเย้า ความสนใจผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนมีเป้าหมายหลักในการวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน โดยวัดทั้งเน้นกระบวนการ และวัดพฤติกรรมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และเน้นการวัดในส่วนความรู้ความคิดมากกว่าด้าน

อื่น ซึ่งพิจารณาเลือกวิธีและเครื่องมือจากจุดมุ่งหมายของการวัด ส่วนใหญ่จะวัดความรู้ความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ^๓

ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก อาจมีผลผลมากจากการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ดังผลการวิจัยของ ปัญญา ภูักักดี ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖ การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง แต่ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารหลักสูตรเพื่อบริการครู-อาจารย์ ครู-อาจารย์ขาดความรู้ความสามารถในการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี ด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้คำปรึกษาหรือนิเทศการสอน และไม่มีเครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดผลและประเมินผล^๔

ด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับ มาก อาจมีผลมาจากมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนของผู้ จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธวัช ดารารัตน์ ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ ๑ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อการเรียนการสอน ในด้านการจัดการหลักสูตร การจัดตารางสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม และดำเนินการเรียนการสอนตามตารางที่กำหนด ในด้านการจัดการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการกำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายถือปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน ในด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก^๕

๕.๒.๓ อภิปรายผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานส่วนบุคคลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับ “ความพึงพอใจของนิสิตหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม” จำแนกตามเพศ พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งเพศชายและเพศหญิง และมีความแตกต่างกัน ซึ่งเพศหญิงมีความพึงพอใจมากกว่าเพศชายทั้ง ๖ ด้าน อาจเป็น

^๓ สุพัตร ใจฟู.การจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดเชียงใหม่. สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์, ๒๕๔๕ หน้า บทคัดย่อ.

^๔ ปัญญา ภูักักดี, การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเขตการศึกษา ๖, วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร:๒๕๔๕), หน้า๑๐๒ .

^๕ ธวัช ดารารัตน์, การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ 1, วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, (กรุงเทพมหานคร: ๒๕๔๙), หน้า ๑๐๕.

เพราะว่าเพศหญิงมีความอ่อนโยนและน่าสนใจในสาขาวิชาพุทธจิตวิทยามากกว่าเพศชายจึงทำให้ระดับความพึงพอใจแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับ “ความพึงพอใจของนิสิตหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม” จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่านิสิตที่มีอายุแตกต่างกันมีความสนใจในหลักสูตรพุทธจิตวิทยาเหมือนกันจึงทำให้ระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับ “ความพึงพอใจของนิสิตหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม” จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า มีความแตกต่างกัน ๒ ด้าน ๑) ด้านหลักสูตร ชั้นปีที่ ๒ มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกับ ชั้นปีที่ ๓ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๓ มีความพึงพอใจ ด้านหลักสูตรมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ ๒ อาจเป็นเพราะว่านิสิตชั้นปีที่ ๓ ได้ศึกษาในวิชาหลักในสาขาวิชาพุทธจิตวิทยาทำให้เกิดความเข้าใจในหลักสูตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๒ ๒) ด้านการวัดผลและประเมินผล นิสิตชั้นปีที่ ๒ มีความพึงพอใจแตกต่างกับ นิสิตชั้นปีที่ ๓ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๓ มีความพึงพอใจ ด้านการวัดผลและประเมินผล มากกว่า นิสิตชั้นปีที่ ๒ อาจเป็นเพราะว่านิสิตชั้นปีที่ ๓ มีความเข้าใจในระบบการวัดและประเมินผลมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๒ และนิสิตชั้นปีที่ ๓ มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกับ ชั้นปีที่ ๔ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๓ มีความพึงพอใจ ด้านการวัดผลและประเมินผล มากกว่า นิสิตชั้นปีที่ ๔ อาจเป็นเพราะว่านิสิตชั้นปีที่ ๔ มีความกังวลเรื่องผลการเรียนในบางรายวิชาที่ยังไม่ประกาศผลซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา มากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๓ จึงทำให้ระดับความพึงพอใจน้อยกว่านิสิตชั้นปีที่ ๓

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับ “ความพึงพอใจของนิสิตหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม” จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันด้านหลักสูตร นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๒.๐๑ - ๒.๕๐ มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกับ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีความพึงพอใจ ด้านหลักสูตร มากกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๒.๐๑ - ๒.๕๐ อาจเป็นเพราะว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีความเข้าใจในสาระสำคัญของหลักสูตรพุทธจิตวิทยามากกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๒.๐๑ - ๒.๕๐ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๒.๕๑ - ๓.๐๐ มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกับ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีความพึงพอใจ ด้านหลักสูตร มากกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๒.๕๑ - ๓.๐๐ อาจเป็นเพราะว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีความเข้าใจในสาระสำคัญของหลักสูตรพุทธจิตวิทยามากกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๒.๕๑ - ๓.๐๐ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกับ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ระหว่าง ๓.๕๑ - ๔.๐๐ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีความพึงพอใจ ด้านหลักสูตร มากกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ระหว่าง ๓.๕๑ - ๔.๐๐ อาจเป็นเพราะว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่าง ๓.๐๑ - ๓.๕๐
มีความสนใจในสาระสำคัญของหลักสูตรพุทธจิตวิทยามากกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ระหว่าง ๓.๕๑ - ๔.๐๐

๕.๒.๔ อภิปรายผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการการ
เรียนการสอน พบว่า ปัญหาเกิดจากการติดต่อประสานงานในการทำความเข้าใจกับนิสิตว่ามีการ
จัดการเรียนการสอนในรายวิชาใดบ้าง หรือมีการเปลี่ยนแปลงในรายวิชาใดบ้างในแต่ละสัปดาห์ จึง
อาจเป็นเหตุให้นิสิตเกิดความไม่พึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งควรมีการประสานงานและ
ประชาสัมพันธ์กับนิสิตและผ่านเว็บไซต์ทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้นิสิตเกิดความเข้าใจและ
จะได้เตรียมตัวในการเรียนไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า กิจกรรมด้านการกีฬายังมีน้อย ,มีการจัดกิจกรรมเพื่อแสดง
นำเสนอผลงานนิสิตน้อย, การจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อการเรียนรู้ยังมีน้อย, ในการจัดกิจกรรมใน
บางครั้งจัดในช่วงเวลาที่นิสิตไม่สามารถมาร่วมได้ เช่น ตรงกับเวลาทำงานของนิสิต ควรมีกิจกรรม
ด้านการกีฬาระหว่างส่วนกลาง วิทยาลัยเขต ห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการเพื่อสร้างความสามัคคี
ระหว่างนิสิต เปิดพื้นที่ให้นิสิตได้แสดงผลงานของตนเอง และควรมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อ
เพิ่มทักษะการเรียนรู้องค์ความรู้ให้กับนิสิต

ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า สื่อการสอน เช่น ตำราเรียน หนังสือ และสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ ยังมีไม่เพียงพอ ควรมีการเพิ่มสื่อในส่วนนี้ให้มากเพื่อการศึกษาและค้นคว้า
ประกอบการเรียนและการสอนของนิสิต ดังผลงานวิจัยของ สุพัตร ใจฟู ได้ศึกษาการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการในโรงเรียนร่วมพัฒนา การใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
พบว่าการใช้สื่อการเรียนการสอน ครุมีเหตุผลที่จำเป็นที่สุดในการใช้สื่อการเรียนการสอนสำหรับการ
จัดการเรียนการสอน ที่เน้นทักษะกระบวนการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการต่าง ๆ สื่อที่ใช้
คือ หนังสือแบบเรียน รองลงมาเป็นสื่อประเภทโสตวัสดุ สื่อที่ใช้จะมีลักษณะเช่นเดียวกับสื่อการ
สอนทั่วไปการที่จะเลือกเอาสื่อใดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะใช้กิจกรรมการเรียนการสอน
เป็นตัวกำหนด และจะใช้สื่อให้สอดคล้องเหมาะสม กับสภาพของผู้เรียน ลักษณะการใช้สื่อส่วนใหญ่
จะใช้เพื่อกระตุ้น ยั่วเย้า เร้าความสนใจผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนมี
เป้าหมายหลักในการวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน โดย
วัดทั้งเน้นกระบวนการ และวัดพฤติกรรมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และเน้นการวัดในส่วน
ความรู้ความคิดมากกว่าด้านอื่น ซึ่งพิจารณาเลือกวิธีและเครื่องมือจากจุดมุ่งหมายของการวัด ส่วน
ใหญ่จะวัดความรู้ความเข้าใจโดยใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ

ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า มีการแนะแนวความรู้เพื่อนำไปสู่การ
พัฒนาการเรียนรู้น้อย ซึ่งส่งผลกับความพึงพอใจของนิสิต ควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาแก่
นิสิตและถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง นิสิตเป็นคฤหัสถ์มีงานทำ ในการร่วมทำ
กิจกรรมจะต้องมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างน้อย ๗ วัน เพื่อผลงาน ดังนั้นควรมีการประชุมเพื่อ

วางแผนร่วมกับนิสิตในการทำกิจกรรมทุกครั้ง ดังผลการวิจัยของ ปัญญา ภู่งักดี ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖ การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง แต่ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารหลักสูตรเพื่อบริการครู-อาจารย์ ครู-อาจารย์ขาดความรู้ความสามารถในการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้คำปรึกษาหรือนิเทศการสอน และไม่มีเครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า การประกาศผลการศึกษามีความล่าช้า ซึ่งส่งผลกับความพึงพอใจของนิสิต ควรมีการประกาศผลสอบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นิสิตมีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเอง จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธวัช ดารารัตน์ ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ ๑ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อการเรียนการสอน ในด้านการจัดการหลักสูตร การจัดทำตารางสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม และดำเนินการเรียนการสอนตามตารางที่กำหนด ในด้านการจัดการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการกำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายถือปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน ในด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) ควรมีกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนของอาจารย์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

๒) ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อให้นิสิตมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

๓) ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการระดมความรู้ต่างสถาบันในการจัดกิจกรรมแก่นิสิต เพื่อแนะนำให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของนิสิตต่อการผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

๒) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นไปได้ของการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อการเรียนเป็นฐานในการศึกษาเรียนรู้

๓) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

๔) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาแรงจูงใจที่มีต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา